

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СПОС-а У 2014. ГОДИНИ

Пред СПОС-ом су у 2014. години стајали значајни структурни задаци и послови, чији резултати обезбеђују будућност и статус свих чланова на тржишту и пред државним органима. Да би се остварили планови које је Скупштина СПОС-а усвојила, било је потребно увести бројне новине у методологију рада и функционисања Савеза.

Што се тиче државе, најважнији резултат је свакако тај што смо се изборили да се укину обавезни пропратни документи за конкурсисање за субвенције по кошници, који су захтевали знатна финансијска средства и објективно смањивали реалан износ субвенције у 2013. години, те је 2014. године било довољно само попунити и потписати образац и послати га на адресу Управе за аграрна плаћања, без динара икаквих додатних трошкова.

Што се тиче тржишта, ова година је била ударна година спровођења пројекта „Река меда“ који нам је донео стандард квалитета „Добра пчеларска пракса“ и јединствену теглу за мед пчелара СПОС-а, која ће из стакларе изаћи крајем фебруара 2015. године. Годину је обележила и даља упорна борба против неисправних медова и фалсификата на тржишту, током које смо пронашли неисправан мед и у ресторанима Владе и Скупштине Србије, који је касније инспекција уклонила због неисправности.

ПОДСТИЦАЈИ ЗА ПЧЕЛАРСТВО: За субвенције по кошници у 2014. години држава је издвојила 230 милиона динара, што је у односу на прошлогодишњих 200 милиона, повећање од 30 милиона динара. Износ по кошници на име тога није увећан, већ се подстицајем од 500 динара покрива већи број кошница, тј. 460.000 уместо ранијих 400.000 кошница са пчелињим друштвима. У Службеном гласнику РС бр. 36/2014. објављен је Правилник о измени Правилника о начину остваривања права на подстицаје у сточарству по кошници пчела. Главна новина је рок за подношење захтева за подстицаје, и што више не треба подносити Извод из евиденције о регистрацији пчелињака и пчелињих друштава, као ни копију Уверења о здравственом стању животиња. Захтев треба поднети између 15. априла и 31. маја текуће године. Овакав Правилник израз је разумевања Министарства пољопривреде за наше проблеме из 2013. године, и жеља да се подношење захтева за субвенције максимално поједностави и појефтини (сва пратећа документација за остваривање права на субвенције по кошници, коју смо морали да обезбеђујемо прошле године и која је знатно реално умањивала износ за субвенције у 2013. години, укинута је, те су пчелари само требали да попуне један образац, потпишу га и пошаљу Управи за аграрна плаћања, без динара додатних трошкова, те је тако практично читава субвенција остала пчеларима). Пчелари су 2014. године по том основу уштедели велики новац, и овај успех сматрамо једним од највећих успеха СПОС-а по питању помоћи државе пчеларству у 2014. години. Држава нам је такође изашла у сусрет 2014. године и тако што је већини пчелара веома рано исплатила субвенције, у односу на прошлу годину, и што је проблема са добијањем субвенције ове године било јако мало. На жалост, још увек има извесног броја нерешених случајева из 2013. године, и радимо на томе да се и тај проблем реши.

ПОДСТИЦАЈИ ЗА ПЧЕЛАРСКУ ОПРЕМУ: Министарство пољопривреде је 2014. године објавило и Правилник о подстицајима за подршку инвестицијама у примарну пољопривредну производњу. СПОС се захваљује Министарству пољопривреде што је прихватило захтев СПОС-а да се најзначајнија пчеларска опрема уврсти на списак опреме за коју држава даје део средстава у виду подстицаја, посебно што је прихватило да се у тај списак уврсте и кошнице, за које српски пчелари не памте када су се последњи пут налазиле на списку опреме за коју држава даје неку врсту субвенција. Проценат повраћаја средстава који се налази у просеку на нивоу трећине

инвестиције, свакако помаже пчеларима да кошнице и другу опрему набаве по знатно нижој цени, и тако убрзају развој свог пчеларског газдинства. Очекујемо да 2015. године пчелари у што већем броју искористе право на конкурсисање, јер ће сада имати више времена, пошто су рокови у 2014. години били кратки. О свему је детаљно писао часопис Пчелар, посебно о новим роковима за 2015. годину, те овде тиме нећемо оптерећивати текст.

ПРАВИЛНИК О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА КРЕДИТНУ ПОДРШКУ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Србије објавило је ове године Правилник о условима и начину остваривања права на кредитну подршку пољопривредним газдинствима. Кредити, који су се одобравали на рок од једне до три године са периодом мировања до годину дана који је обухваћен периодом отплате, одобравали су се и исплаћивали у динарима, без валутне клаузуле. Каматна стопа је 4% на годишњем нивоу за кредите у сточарству и 6% за кредите пласиране у улагања у пољопривредну механизацију и опрему.

Право на кредитну подршку остваривали су: физичка лица – носиоци комерцијалног породичног пољопривредног газдинства, предузетници и правна лица (земљорадничке задруге са најмање 10 чланова задруге који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава и микро и мала правна лица). Укупан износ кредита за физичка лица, предузетнике и правна лица износио је до 5.000.000 динара, а за земљорадничке задруге до 15.000.000 динара. Намена кредита за развој сточарства, што се тиче пчеларства, обухватао је набавку ројева пчела стандардно формираних на 5 рамова и пчелиње матице са или без кошница. Намена кредита за инвестициона улагања у пољопривредну механизацију и опрему обухватао је набавку механизације и опреме за сточарску производњу, и опреме за пчеларство.

ИПАРД II ПРОГРАМ ЗА СРБИЈУ: У Привредној комори Србије одржан је консултативни састанак са потенцијалним корисницима средстава из ИПАРД II програма ЕУ 2014-2020. Циљ састанка је била презентација до сада учињеног на изради овог програма, и консултација са пољопривредницима и фирмама из области пољопривреде у циљу унапређења израде ИПАРД II програма. Пчеларство није обухваћено ИПАРД II програмом (може се конкурсисати једино у делу унапређења туристичке понуде у пчеларству, и то искључиво као појединац или као фирма). Подршка државе пчеларству у наведеном периоду предвиђена је као део Националног програма за пољопривреду, слично као у другим земљама које су приступале ЕУ, и пчеларству остаје директно давање од 500 динара по кошници и у 2015. години, плус субвенција за пчеларство за опрему и ројеве, сходно Националном програму за пољопривреду. Национални програм се још увек израђује. Што се тиче ИПАРД II програма, он је окренут оним пољопривредницима који имају регистровано пољопривредно газдинство најмање три године (што је довољно за стицање искуства у пољопривреди, сходно ИПАРД програму), или имају завршену средњу школу из области пољопривреде, или средњу школу из неке друге области али са одговарајућом обуком, или за оне који имају завршен неки факултет. Средства ће покривати у просеку 60% потребних средстава за пројекте (зависно од сврхе), али без покривања ПДВ-а. Пројекти испод 50.000 евра захтевају поједностављени бизнис план, а пројекти веће вредности бизнис план у складу са свим захтевима ИПАРД II програма.

ПОДРШКА ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА ПЧЕЛАРСТВУ: Министарство пољопривреде прописало је коју врсту подршке локалне самоуправе могу упутити својим пољопривредницима, са навођењем конкретних мера, а локалне самоуправе ће направити програм који иде на одобрење у Министарство пољопривреде, и након тога се реализује. Конкретно, за пчеларство је предвиђена следећа могућа подршка: 1) Набавка нових пчелињих друштава; 2) Изградња објеката за производњу меда; 3) Набавка атестираних возила и приколица за транспорт пчелињих друштава; 4) Набавка опреме за пчеларство (кошнице, центрифуге, електрични отклапач саћа, каде за отклапање саћа, електричне пумпе и пунице за мед, топионици за восак, електрични декристализатор, аутоматски сто за паковање меда, канте и бурад за мед, цистерне за мед, сушара за полен и стресач пчела). Позвали смо праворемено (преко часописа Пчелар) друштва и удружења пчелара да се хитно обрате својим локалним самоуправама, ради договарања подршке пчеларству.

БОРБА ЗА ЕВРОПСКЕ ПРОПИСЕ У ВЕТЕРИНАРСКОЈ ЗАШТИТИ ПЧЕЛА: Као што знате, редовно смо вас кроз часопис Пчелар детаљно обавештавали о комплексној борби СПОС-а за европске прописе у ветеринарској заштити пчела.

Као што је познато, полазна основа за преговоре била је веома неповољна. Управа за ветерину желела је да у потпуности примени прописе из Титове Југославије, који ни тада нису били спровођени јер су неприменљиви и стручно потпуно неоправдани, посебно са аспекта европског законодавства. Онако како је Управа за ветерину осмислила, требало је прегледавати узорке пчела и легла у ветеринарским институтима. Постоје земље које то раде, али о трошку државе (Мађарска), али већина земаља нема такве прописе, те смо захтевали да, пошто држава већ нема пара, да се примене прописи тих земаља, а за пример смо узели Аустрију, као једну од најразвијенијих европских земаља. Прегледи који су захтевани коштали би пчеларе најмање 3000 динара по кошници, и нама ни до данас није јасно како је било ко у државној управи могао да помисли да постоји један једини пчелар који би то могао да издржи! Као што знате, борба је била дуга, али смо на крају постигли циљ, прегледа пчела нема. Коначни усаглашени ставови отелотворени су кроз Програм мера здравствене заштите пчела за 2014. годину, као и каснијим Упутством о његовом спровођењу у пчеларству, које је, иако договорено још маја, на терен послато тек октобра, након нове оштре расправе СПОС-а и Управе за ветерину, због непоштовања усаглашеног са састанка од 26. фебруара 2014. године у Управи за ветерину.

Такође, ове године уведен је Активни надзор пчелињака, као замена за прегледе пчела, и он није споран као такав, усагласили смо се око детаља, али је спорна цена. Због, по нашем мишљењу, монополистичког Закона о ветеринарству, одређивање цене је препуштено ветеринарима у потпуности. Покушали смо да се још маја договоримо са Ветеринарском комором око цене, али до коначног договора није могло да дође све док Управа за ветерину октобра није послала на терен Упутство о спровођењу Програма мера здравствене заштите пчела, које је отклонило главну опасност, а то је да током Активног надзора ветеринари захтевају прегледе пчела, на шта немају право, али је Комора то тражила у свом предлогу, због погрешног тумачења Програма мера. Упутство је решило тај проблем, и тада је постигнут договор да цена буде 800 динара плус ПДВ по пчелињаку у 2014. години, а да од 2015. године буде 1000 динара плус ПДВ, са проширеним нивоом услуга, који би развио веће поверење пчелара и ветеринара како би се превазишли сви проблеми, и пчеларима олакшало поштовање закона, по најједноставнијим процедурама. Међутим, у међувремену је промењено руководство Ветеринарске коморе, те нам следи ново усаглашавање ставова, али ми нити можемо нити хоћемо да пристанемо на већу цену.

УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА МИНИСТАРСТВА ПОЉОПРИВРЕДЕ ЈАВНО СТАЛА У ЗАШТИТУ ПЧЕЛА ОД ТРОВАЊА:

Управа за заштиту биља Министарства пољопривреде, данас је крајем марта, у сарадњи са СПОС-ом и РАПОЈС-ом, на насловној страни сајта Министарства поставила важно саопштење о спречавању тровања пчела прскањем биља током цветања. Саопштење је прослеђено свим медијима од стране ПР службе Министарства, те су по први пут ове године скоро сви медији пренели ову вест, и добрим делом утицали на свест пољопривредника, да схвате да крше закон и да могу носити санкције због тога. Из Управе су нам обећали и веће ангажовање фитосанитарних инспектора на терену, али су нам за то потребне конкретне пријаве од стране пчелара, а препоручујемо и превентивне пријаве оних који су претходних година правили проблеме пчеларима непридржавањем закона који забрањује прскање током цветања препаратима отровним за пчеле. СПОС је и ове године објавио и иновирао упутство «Како се изборити са тровањем пчела», а вест са тим упутством на нашем сајту, линкована је и у званичном саопштењу Министарства, које су добили и сви инспектори на терену, што је потврда његовог квалитета и вредности.

Такође, након стручног скупа у Сурдулици, Управа за заштиту биља је обећала, и испуњавање обећања је при крају, ускоро ће изаћи Правилник који уводи обавезу стављања посебног знака у упутство хемијских препарата, који указује да је препарат штетан за пчелу. Ово је новост која ће умногоме помоћи пчеларству. Законски прописи ће се мењати и по још неким основама, којима би требало поједноставити и омогућити пуну примену закона, али о томе детаљније када прописи буду објављени, јер не желимо да објављујемо обећања, већ само оно што је апсолутно сигурно.

СУСПЕНЗИЈА НЕОНИКОТИНОИДА У СРБИЈИ: На почетку 2014. године је дошло до узнемиравања јавности око суспензије примене неоникотиноида у Србији по узору на ЕУ, око наводног увоза третираног семена из ЕУ у

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ У 2014. ГОДИНИ

Србију. Наиме, Управа за заштиту биља Министарства пољопривреде је СПОС-у још средином маја 2013. године обећала да ће се суспензија неоникотиноида догодити и у Србији, по узору на ЕУ, јер 31. децембра 2013. године на снагу ступају прописи који то омогућују. Јавност је узнемирена информацијом да је "та одлука измењена ових дана, тако да ће сво третирано семе кукуруза, сунцокрета и уљане репице из ЕУ завршити ове године у Србији, плус од наших произвођача", те да су "и 2014. године неоникотиноиди допуштени у Србији".

СПОС није располагао таквом информацијом, те смо истог момента контактирали Управу за заштиту биља и питали госпођу Снежану Савчић Петрић, начелницу Одељења за средства за заштиту биља, да ли у тој информацији има истине? Њен одговор је следећи, да се ништа није променило, да је од 31. децембра 2013. године забрањен увоз семена третираног неоникотиноидима у Србију, а да је рок до ког наше куће могу третирати семе неоникотиноидима до 28. фебруара 2014. године, када забрана третмана званично почиње. Зато је један проценат њива и 2014. Године био засађен семеном третираним спорним неоникотиноидима. У 2015. години апсолутно ниједна њива неће бити засађена таквим семеном. То да је део семена и даље третиран свакако није најпожељнија вест, али Србија поштује прописе у потпуности, и није их мењала по том питању, како је у јавности наведено. А о увозу третираног семена нема ни говора, како је јавност нетачно информисана и непотребно узнемирена, да ће се третирано семе из ЕУ увести у Србију. Иначе, од 2009. године (рачунајући и њу) па до 2013. године, апсолутно сво семе кукуруза и сунцокрета засађено у Србији, било је третирано неоникотиноидима, и 2014. је прва година у којој се њихова примена драстично смањила, а од 2015. године и потпуно искључена. Такође, забрањена је примена спорних неоникотиноида прскањем, у фази цветања биљака. Захваљујемо држави Србији што прати европске прописе, и што је са свега три месеца закашњења у односу на ЕУ, и она увела забрану третирања семена неоникотиноидима, као и што је забранила увоз третираног семена из других земаља, свега један месец након суспензије у ЕУ. Оно што треба да се зна, јесте да третман семена препаратима који нсу забрањени у ЕУ, није забрањен ни у Србији, али озлоглашени спорни неоникотиноиди, у складу са давнашњим обећањем Министарства СПОС-у, су укинати и у Србији.

БОРБА ПРОТИВ ФАЛСИФИКАТА МЕДА: Као што је познато, СПОС је средином децембра 2013. године објавио јавни позив пчеларима да пријаве медове на тржишту који су по њима сумњивог квалитета. Једна од поднетих пријава је већ у марту 2014. године успешно приведена крају, чиме је онима који никоме и ни у шта не верују, доказано да је држава Србија правна држава, и да се правда може истерати. Наиме, наш пчелар из Владичиног Хана, Срђан Величковић, пријавио је мед сумњивог квалитета. Инспекција је изашла на терен, узорковала мед, и доказала да мед заиста није исправан, те је наложила његово повлачење са тржишта, из свих малопродајних објеката трговца у чијој је једној од продавница продаван сумњиви мед.

Министар пољопривреде проф. др Драган Гламочић наложио је, на захтев Савеза пчеларских организација Србије, Републичкој ветеринарској инспекцији да средином марта 2014. године започне интензивну и свеобухватну контролу безбедности и квалитета меда на тржишту Републике Србије. Циљ ове акцијске контроле био је откривање фалсификата меда на тржишту као и меда чији је квалитет значајно смањен услед неадекватне обраде и складиштења. Акција је покренута на основу сазнања СПОС-а о појави веће количине меда са малопродајном ценом испод veleпродајне односно откупне цене меда.

На територији Републике Србије укупно је узорковано 182 узорка меда и то већином у малопродајним објектима већег обима промета – „ТЕМПО“, „МАХИ“, „ИДЕА“, „РОДА“, „ДИС“, „ИНТЕРЕХ“, „МЕТРО“, зеленим пијацама, малопродајним објектима мањег обима промета СТР (самосталне трговинске радње). Мед је испитиван у акредитованим лабораторијама у складу са важећим „Правилником о квалитету и другим захтевима за мед, друге пчелиње производе, препарате на бази меда и других пчелињих производа“ и другим важећим прописима.

Резултати анализа су указали на одређену групу произвођача чији производи у највећем броју узорака нису одговарали параметрима безбедности и квалитета. На основу добијених резултата анализа за узорке који не испуњавају прописане услове квалитета утврђено је да се неусаглашености односе на 10% узорака меда

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ У 2014. ГОДИНИ

несвојственог изгледа, боје, мириса и укуса, 40,4% узорка меда у којима је очитана активност природног ферментна – ензима дијастазе, 55% узорка меда садржи више од 40 мг/кг Хидроксиметилфурфурола (ХМФ) који је показатељ загревања меда на температури вишој од 50°C, 7,2% узорка меда има смањену количину инвертујућих шећера тј. имају повећан проценат сахарозе (додавање шећерног сирупа у мед), 3,6% узорка меда је са неисправном декларацијом (нпр. „Планински“ мед) и 3,6% узорка меда са присуством резидуа антибиотика. Поступајући у складу са овлашћењима, ветеринарска инспекција је одмах предузела све мере које су прописане Законом о безбедности хране и Законом о ветеринарству и наложила је повлачење са полица свих количина меда из производних серија које су узорковањем обухваћене до добијања резултата супер анализе. Резултати супер анализе су показали да нема остатака антибиотика и сулфонамида у узорцима меда. Ветеринарска инспекција је по добијању резултата супер анализе спровела службену контролу свих објеката за обраду и прераду меда чији производи нису одговарали одредбама Правилника, предузела Законом предвиђене мере и покренула одговарајуће поступке пред надлежним правосудним органима. Опозив меда је покренут против пет произвођача меда за које је потврђено да не испуњавају услове прописаног квалитета (у складу са чланом 9. Закона о безбедности хране). Са тржишта су повучене све количине меда произвођача „ИРИКОМ“ – Београд јер сви узорци овог произвођача указују на одступања прописаних вредности Правилника о квалитету меда и производа од меда, све количине багремовог и липовог меда произвођача „ХОНЕУ“ Вучак, све количине ливадског меда произвођача „Биомед“ из Београда, све количине ливадског меда произвођача Пчеларско друштво – газдинства РС 1012 „Мијачковић“.

ВЛАДА СРБИЈЕ ЈЕЛА ЈЕ МЕД ФИРМЕ ИРИКОМ: Свима вам је познато какву тешку борбу је Савез пчеларских организација Србије (СПОС) водио против појаве неисправних медова на тржишту Србије протеклих година. Чак су и председнику СПОС-а претили, био је под заштитом полиције, тужен је и СПОС, и покрет потрошача, и председник лично, малтретирани смо се заједно по судовима бранећи правду и истину, јер нас је тужила једна од инкриминисаних фирми (Ириком) да смо јој повредили пословни углед... А на крају је тој фирми, након утврђених неправилности које се односе на параметре квалитета њиховог меда затеченог у промету, забрањен рад објекта за прераду и паковање меда због уочених неправилности 3. маја 2011. године, у објекту је нађено више паковања фруктозног сирупа пореклом из Турске... а фирма је крајем те године, по информацијама добијеним од Управе за ветерину, сама обуставила рад због болести власника (од 14. новембра до 31. децембра 2011. године). Како незванично сазнајемо, фирма сада опет ради, јер је, претпостављамо, исправила неправилности (!) и сада је све у реду! Благо нама, то је тако лепа вест. Јако се радујемо њиховом успеху у усклађивању са законским прописима.

Међутим, пошто се мед ове фирме опет могао наћи на тржишту, и повремено анализирати и опет утврђивати неправилности (два пута само у 2014. години), поставили смо питање како је то могуће на једном од састанака у Управи за ветерину, и добили смо информацију од начелнице ветеринарске инспекције Србије да је фирма Ириком пре затварања одређену количину меда продала некој другој фирми, која је тај мед касније пласирала на тржиште! То је потврдио и помоћник министра трговине, туризма и телекомуникација, господин Душан Протић, на првом састанку Радне групе 6, Националног конвента о Европској Унији у Народној Скупштини Републике Србије, када је прекинуо дискусију председника СПОС-а да би му то саопштио, али му је председник наравно рекао да смо са тиме одавно упознати. Ми смо на те „чудне“ појаве већ и заборавили, али догодило се нешто, за нас непојмљиво. Наиме, 27. августа 2014. године је у организацији НАЛЕД-а у Народној Скупштини Републике Србије, одржана прва седница Националног конвента ЕУ, за преговарачко поглавље 8 „Заштита конкуренције“. Дискутујући са организаторима, пре почетка скупа, о несташици меда ове године, а пошто смо се налазили близу шанка мини бара испред зеленог салона Народне Скупштине Републике Србије, председник СПОС-а је имао прилику да својим очима види килограмску теглу меда произвођача Ириком у мини бару! Да ли је могуће да се догодила таква случајност, да баш фирма Ириком снабдева медом државне органе? Председник се одмах распитао откуд тај мед на том месту, и сазнао да је Сектор за угоститељске услуге Управе за заједничке послове републичких органа, набавио тај мед. Тим медом су се значи снабдевали ресторани у Влади Републике Србије, Народној Скупштини Републике Србије... и у којим још државним органима? СПОС је одмах послао званичну

пријаву ветеринарској инспекцији, са захтевом да се испита квалитет тог меда. Инспекција је након анализе утврдила неправилности, те је и тај мед повучен из промета.

РАД НА ИЗМЕНИ ПРАВИЛНИКА О КВАЛИТЕТУ МЕДА: Директор Управе за ветерину именовао је Радну групу са задатком да Правилник о квалитету меда осавремени, а испред СПОС-а именовао је за члана радне групе председника СПОС-а. Припреми Правилника је приступљено комплексно, и практично је став већине да се требају преузети модели из ЕУ прописа. Наш Правилник је практично и данас скоро усклађен са ЕУ регулативом, још од 2003. године, али сада треба исправити неке детаље и припремити нови. ИО СПОС-а је детаљно разматрао понуђена решења, и донео одговарајуће одлуке. Општа је наша оцена да лоби оних који се баве продајом неисправног меда, никако не спава, већ итекако делује за шта имамо и видљиве показатеље, и донете су одлуке како то спречити. Очекујемо, јер за сада све релативно иде у добром правцу, да држава не прихвати предлоге таквих лобиста, и да заједно дођемо да Правилника који ће у потпуности заштитити квалитет меда на српском тржишту, и осигурати лако елиминисање неисправних медова и фалсификатора са тржишта. То захтева нове анализе меда, што ће делимично поскупети цену анализа са једне стране, али и донети пуну сигурност на тржишту. СПОС ради интензивно на томе да у 2015. години постигне ниже цене анализа за своје пчеларе, и у ту сврху улаже и значајна средства већ у 2015. години (1.000.000 динара), како бисмо дошли до најбољих решења, која ће елиминисати фалсификате и у потпуности нас заштитити. Јер, тренутно стање је неодрживо, посебно кад погледамо резултате ненајављених контрола квалитета меда на тржишту, који су катастрофални. Чланство је одлучно у томе да се изборимо са фалсификатима, и ИО СПОС-а чини све што може да се то и догоди у најскоријем периоду.

РЕФОРМА ПАРАФИСКАЛНИХ НАМЕТА: НАЛЕД и УСАИД су одржали годишњи Симпозијум “Репформа парафискалних намета у пет корака”, на коме су презентовани резултати дугог рада на проблему уклањања парафискалних намета, у који се укључио и СПОС. СПОС је доставио своје две примедбе, са сврхом привођења реалним новчаним вредностима два парафискална намета која погађају српске пчеларе. Циљ је био да се постави платформа за дискусију о кључним корацима које Влада треба да предузме у циљу смањења парафискалног оптерећења привреде, и успостављања јасног и одрживог пореског система у Србији. Објављен је нови регистар непореских намета (са 384 таксе и накнаде, међу којима су и две које је предложио СПОС).

СПОС је доставио своје следеће две примедбе, које су се нашле на списку споменутих 384 спорних такси и накнада (интересантно је да је наша прва примедба узета као еклатантан пример неоправданог подизања цена, за чак 581% у временском размаку од само годину дана, и налазила се у централној презентацији на овом Симпозијуму, као и у брошури која је овом приликом штампана) тако да је НАЛЕД заиста професионално анализирао и обрадио наше више него оправдане примедбе:

Као што знате, имамо проблем са следеће две накнаде, које нам праве велике проблеме, иако на први поглед не изгледају озбиљне, јер драстично повећавају производну цену меда и чине нас недовољно конкурентним на европском тржишту: 1) Наиме, Влада Србије је 2009. године донела Уредбу о висини накнаде за издавање и продужавање уверења о здравственом стању животиња (Служ. гл. РС 26/2009), у коме је висина накнаде по пчелиној заједници утврђена на 11 динара. САМО годину дана касније, Влада доноси исту Уредбу (Служ. гл. РС 43/2010) у којој висину накнаде подиже на 64 динара, што је раст од НЕВЕРОВАТНИХ 581% и не може се оправдати ни инфлацијом ни растом курса евра (ни близу) у тој години дана, па ни до данас! Тај пропис је касније иновиран, али иако смо реаговали, цена је остала иста до данашњег дана. Такође напомињемо да се не ради о никаквој услузи која захтева било каква улагања од стране ветеринара који издају Уверење, већ су све предрадње већ регулисане и плаћене, ради се само о такси (накнади) за издавање папира на коме пише да је спроведено све оно што је потребно. Ову накнаду треба вратити на стари ниво од 11 динара, максимално увећан за проценат инфлације од 2009. године до данас; 2) Постоји и накнада за издавање Уверења о здравственом стању животиња у унутрашњем промету, која се наплаћује у одговарајућем проценту вредности животиње, а за пчелиње заједнице износи чак 25 динара. Међутим, плаћа се приликом сваке селидбе, а пошто пчелари

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ У 2014. ГОДИНИ

просечно имају 2-3 селидбе годишње (а плаћа се у оба правца, и представља пуку накнаду за исписивање пропратног папира, без икаквих обављених радњи), произлази да се по кошници годишње мора издвојити од 100 до 150 динара. Кад се то споји са горе поменутих 64 динара по кошници, испада да су трошкови за пук папире од 164 до 214 динара по кошници годишње, што је практично половина државне субвенције од 500 динара! Значи, држава на тај начин половином пара од субвенција субвенционира ветеринаре који ове папире издају, а не пчеларску производњу. Тиме се смањује девизни прилив држави Србији, јер би пчеларство без ових непотребних намета, тј. њиховим смањењем на пристојан ниво, могло много брже да се развија. Наш је предлог да се ова накнада смањи 10 пута, или да се уведе фиксна накнада од 100 динара по једној селидби, без обзира на број кошница, за добијање споменутог Уверења.

ТАКОЂЕ, као заинтересована страна, СПОС је подржао примедбе других које су покриле још две наше примедбе, а које се тичу накнаде за држање пчела у националним парковима („пашарине“), и накнаде за обележавање кошница. Направљен је РЕГИСТАР НЕПОРЕСКИХ И ПАРАФИСКАЛНИХ НАМЕТА. У њему, под бројевима 88 и 90, наведена је Накнада за издавање и продужење уверења о здравственом стању животиња, која тренутно износи чак 64 динара. Под бројем 332 налази се Накнада за извршене прегледе приликом утовара животиња, која износи чак 30 динара по кошници. Под бројем 299, налази се Накнада за коришћење заштићених подручја, где се по кошници и даље наплаћује 150 динара, упркос обећању Министарства да је то укинато. Под бројем 90, налази се Накнада за обележавање и евиденцију животиња, која по кошници износи 30 динара.

Хвала НАЛЕД-у и УСАИД-у што нашу привреду уче како да се организује и ефикасно бори са државном администрацијом. На овај начин, много лакше и брже ћемо доћи до решавања наших горућих горе наведених проблема.

ЛОША ПАШНА СЕЗОНА И ЦЕНА МЕДА: Као што знамо, ова година је била катастрофална за српско пчеларство по питању приноса и обезбеђења довољних залиха хране за успешно презимљавање пчела. Самим тим, цена меда на тржишту је расла. Међутим, опет је прво подизање цена на српском тржишту учињено од стране фирми које имају потписан уговор са СПОС-ом, који дефинитивно гарантује одржавање цена на реалном тржишном нивоу.

ЈОШ ДВЕ ФИРМЕ ЗА ОТКУП МЕДА ПОТПИСАЛЕ УГОВОР СА СПОС-ом: Као што знате, у претходним годинама су три фирме потписале уговор о сарадњи са СПОС-ом, по питању откупа меда: Биодвиг, Тимомед и Рас продукт. Крајем 2014. године, уговор су потписале и фирме Маја промет из Београда и АЗА доо из Новог Сада. Сада и ове две фирме, као и претходне три, откупљиваће мед само од чланова СПОС-а. Уговор даје нова права члановима СПОС-а који са овим фирмама сарађују, а детаље о томе прочитајте у уговору који је објављен и у Пчелару. Захваљујемо им се најсрдачније на спремности да подрже озбиљне произвођаче.

ПРОБЛЕМ СА ПИО ОСИГУРАЊЕМ: Око проблема са ПИО осигурањем детаљно смо вас извештавали преко часописа Пчелар, те ћемо овде изнети само закључке са последњег састанка одржаног у кабинету премијера Србије. Састанком је руководио шеф кабинета премијера Србије, господин Ивица Којић, а састанак су активно припремали и у њему учествовали господин проф. др Драган Гламочић (саветник премијера за пољопривреду), господин Зоран Милошевић (помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања), и господин Атила Јухас (државни секретар у Министарству пољопривреде). СПОС је представљао председник СПОС-а др мед. Родољуб Живадиновић. Господин Којић је на почетку састанка рекао да је састанак заказан на иницијативу СПОС-а, те је председнику СПОС-а препустио да у уводној речи изнесе примедбе СПОС-а. Председник СПОС-а пренео је све што смо до сада успели да сазнамо, као и недоумице и бојазни које пчелари имају од 1. јануара 2015. године по питању ПИО. У скоро двосатној дискусији, размотрени су сви аспекти проблема са ПИО, и разјашњене су све недоумице, али и усаглашен договор око даљих корака државе. Господин Зоран Милошевић, помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, детаљно је протумачио Закон о ПИО, и доставио тумачење и у писаном облику, добијено од сектора за ПИО Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Сходно тумачењу, од 2003. до 2011. године, свако пољопривредно газдинство морало је да плаћа ПИО осигурање за само једног члана газдинства, а од 2011. године уведена је обавеза плаћања за све

чланове. Законом о изменама закона о ПИО из јула 2014. године, враћен је модел из 2003. године, те је сада обавеза опет умањена на плаћање ПИО за само једног члана газдинства. Међутим, проблем који све нас мучи остао је нерешен, јер нема утврђених граница (број хектара...) при којима је реално могуће да једно пољопривредно газдинство добије одговарајући приход од кога може да живи, али и да издвоји средства за покривање ПИО осигурања. То и јесте суштински захтев СПОС-а из дописа упућеног свим институцијама, да се успостави јасна граница реалних могућности пољопривредних газдинстава да плаћају ПИО, те да се тако отклоне све сметње да млади људи могу да крену да се баве пољопривредом као почетници, а када уз помоћ државе нарасту, да једног дана почну и да плаћају ПИО, када им то приходи реално буду дозвољавали. Сви присутни су истакли да држава нема намеру да спутава пољопривреду, напротив, жели да је развије, и да ће се учинити све да се проблем реши. Као што знате, већ је формирана радна група која ради на решавању овог проблема, и очекује се да у наредних око месец дана формира коначни предлог за измену Закона о ПИО, који ће се и изменити током ове године (немогуће је још увек тачно рећи када, јер су у припреми и неке друге измене овог Закона, око којих такође следе усаглашавања). Сви су били једногласни у ставу да пчелари могу бити сигурни да се апсолутно ништа ново ни чудно неће догодити после 1. јануара 2015. године, те да ће све остати потпуно исто све до усвајања измена Закона о ПИО, којим ће бити утврђена граница за реалне могућности плаћања ПИО. Председник СПОС-а је добио уверавања присутних да нема никаквог разлога за било какве бојазни, да држава неће радити против својих пољопривредника, напротив, унапређиваће пољопривреду новим мерама. Према томе, пчелари могу да одахну, и да мирно сачекају да се дође до правог решења којим ће сви бити задовољни. СПОС се захваљује свим актерима овог састанка, посебно господину Којићу и господину Гламочићу, који су учинили све да до овог састанка дође, како би се разјасниле недоумице у директном контакту. И премијер Србије господин Александар Вучић апсолутно подржава долазак до реалног решења, те се и њему посебно захваљујемо.

ИДЕНТИФИКАЦИОНЕ КАРТИЦЕ: Од 8. јануара 2014. године кренула је испорука идентификационих картица пчелара који плаћају чланарину СПОС-у, са шифром и контролним кодом, које су предуслов за остваривање бројних права, неких већ сада, а неких у блиској будућности. Пчелари који преко својих друштава и удружења плаћају чланарину СПОС-у, добили су картице на коришћење, и смеју их користити само на властито име, а никако их не смеју уступати другима, или другима давати шифру и контролни код, као ни прослеђивати информације које су уз помоћ картице добили, јер су те информације интелектуална својина СПОС-а. У супротном, подлежу дисциплинској одговорности, а сходно Закону, биће пријављени и надлежном Републичком јавном тужилаштву за високотехнолошки криминал, због повреда права интелектуалне својине Савеза. Крајње је време да сви пчелари схвате да је одлука Скупштине СПОС-а да корист од СПОС-а морају имати искључиво чланови СПОС-а, кад год је то могуће, таква да штити интерес свих чланова. СПОС није хуманитарна организација, већ организација основана да штити права и интересе свих својих пчеларских организација и пчелара појединаца који плаћају чланарину СПОС-у. У току 2014. године прорадио је и нови сајт СПОС-а, где су неке теме заштићене од погледа нечланова. СПОС више никада неће учити нечланове било чему везаном за активности СПОС-а, остварење права код надлежних државних органа и институција, остварење права на тржишту пчелињих производа и слично. До сада су од активности СПОС-а сви пчелари имали користи, плаћали или не плаћали чланарину. То је прошлост, и из дана у дан ће све више постајати прошлост, јер ће се чланством у СПОС-у из дана у дан стицати нова права. Право на бесплатан улаз на Државни пчеларски сајам остаје и свих наредних година. СПОС интензивно ради на томе да обезбеди и друга права, а права вредност ће бити показана управо кроз примену стандарда квалитета „Добра пчеларска пракса“ чија пуна примена код свих чланова СПОС-а креће већ у пролеће 2015. године.

СМС ОБАВЕШТАВАЊЕ: СПОС је од јануара 2014. године увео и СМС обавештавање пчелара који плаћају чланарину СПОС-у, а приликом достављања својих података су доставили и свој мобилни телефон. Ово је изванредан начин да хитне или изузетно важне информације, брзо и лако стигну до сваког пчелара. Показало се да је СМС порука упућена на овај начин и оволиком броју људи, постала и средство утицаја на државне органе да брже и ефикасније делују по питању наших оправданих захтева за унапређење положаја пчеларства.

МЕДИЈИ: Председник СПОС-а дао је изјаве следећим медијима: ТАНЈУГ, БЕТА, РТС (6 пута), РТС (продукција „Евронет“), ТВ Б92, ТВ ПИНК (3 пута), TV HAPPY, ТВ АЛ ЏАЗИРА, РТВ Белами, ТВ Палма плус, РТВ Крушевац, ТВ Алт (4 пута), дневни лист Политика (5 пута), емисија Фарма (2 пута) која се емитује на 56 телевизија, ТВ Зона, ТВ Зајечар, Немачка новинска агенција ДПА, Први програм Радио Београда (4 пута), Радио Нови Сад, Радио Озаци, Радио Пруга, Радио Алт, Вечерње новости (4 пута), Блиц, Данас, Ревииа ЗОВ.

Остали посленици СПОС-а дали су изјаве следећим медијима: РТС (2 пута), ТВ ПИНК (4 пута), TV HAPPY (2 пута), РТВ Војводина (2 пута), ТВ Крагујевац, Сремска телевизија, ТВ Крушевац, ТВ Палма Плус, ТВ Смедерево, ТВ Транс (2 пута), ТВ Исток (3 пута), ТВ Бор, ТВ Мелос, Радио Нови Сад, Радио Шид, Радио Нешвил, Чачански глас.

СПОС је постигао договор са пољопривредном емисијом „Добра земља“ на ТВ Б92, о сталном термину посвећеном пчеларству и активностима Савеза пчеларских организација Србије на овој телевизији са националном фреквенцијом. Пчеларство је добило сталних до 10 минута у свакој недељној емисији «Добра земља». Као што знате, СПОС већ дуже време покушава да обезбеди једну месечну емисију од 20-30 минута на некој телевизији са националном фреквенцијом. Имали смо одличан покушај са РТС-ом, али још увек нема позитивног коначног резултата. На ТВ Б92 имаћемо до 40 минута месечно. Захваљујемо господину Урошу и његовим сарадницима са ТВ Б92 и емисије „Добра земља“ на разумевању и постизању више него коректног договора о сталној заступљености пчеларства и активности Савеза пчеларских организација Србије у овој емисији! На жалост, из техничких разлога, није могуће увел реализовати овај договор, али за сада смо презадовољни сарадњом, и бесплатним уступањем овако важног термина.

Ускоро ће се пчеларство све чешће налазити у редовном термину и на РТС-у. РТС почиње емитовање емисије о пољопривреди „Земља хране“, која ће се емитовати једном недељно у трајању од 30 минута, сваке суботе у 12.40 сати. Продукција ове емисије је након разговора са СПОС-ом прихватила да редовно обавештава јавност и о актуелностима у пчеларству. Захваљујемо им на разумевању!

ПОКРЕНУТ НОВИ САЈТ СПОС-а: Након 6,5 година функционисања досадашњег интернет сајта, СПОС је израдио нову модернију верзију сајта, која је данас покренута 24. новембра 2014. године. Сајт је умногоме модернизован и опскрбљен новим функционалностима. Пре свега, сајт више није у целости доступан свим заинтересованима, већ су делови сајта резервисани искључиво за чланове СПОС-а, који се могу улоговати коришћењем своје шифре и контролног кода са идентификационе карте пчелара СПОС-а, коју су у претходних годину дана на коришћење добили сви пчелари СПОС-а. Вести које нису свима доступне у целости, већ само пчеларима СПОС-а, односиће се пре свега на информације битне за чланство у СПОС-у, за остваривање својих права пред државом и другим органима (упутства за конкурсисање, процедуре жалби, заједнички наступ ка надлежнима...) и слично. Једноставно, СПОС више не може да троши своје ресурсе на нечланове. Напомињемо пчеларима СПОС-а да је апсолутно забрањено да информације са заштићеног дела сајта прослеђују трећим лицима (који нису у СПОС-у), јер тиме чине тежак прекршај пошто неовлашћено дистрибуирају интелектуалну имовину СПОС-а, и такви испади биће најпре пријављивани Управи за високотехнолошки криминал МУП-а Србије, јер се ради о крађи, након чега ће надлежни органи прописивати одговарајуће казне, а такође ће виновник бити процесуиран сходно Статуту СПОС-а. Јер, новац од чланарине (изражен кроз активности СПОС-а) може се пласирати само пчеларима СПОС-а. Информације о акцијама од општег интереса биће јавно доступне. Након улоговања на сајт, чланови СПОС-а моћи ће да приступе комплетним вестима и информацијама. Такође, уловани чланови СПОС-а имају директан приступ Малопродатној берзи меда и Великопродатној берзи меда. На обе берзе ће сада чланови моћи самостално директно да постављају своје понуде у оквиру свог профила. Понуде на Малопродатној берзи меда остају активне заувек, али нису видљиве потрошачима који дођу на сајт у години када неко није члан СПОС-а (од 1. јануара до 31. децембра те године). Када неке наредне године пчелар поново постане део СПОС-а, његова понуда поново постаје видљива потрошачима. Што се тиче понуда на Великопродатној берзи меда, оне су активне 3 месеца након постављања, након чега се аутоматски бришу. Ако за та три месеца нисте продали мед, понуду морате поново поставити.

Са покретањем новог сајта, пчеларима СПОС-а је преко сајта поклоњена и књига «Прописи у пчеларству са коментарима», овог пута у дигиталном формату, а прошле године су је сви пчелари СПОС-а добили бесплатно и на кућне адресе.

Трибине о раду СПОС-а: И ове године су држане трибине о раду СПОС-а ради приближавања активности СПОС-а својим пчеларима, што ће нарочито бити појачано у 2015. години. Трибина је одржана у Зајечару, Новом Саду, Краљеву и Аранђеловцу. У 2014. години одржане су и трибине о стандарду квалитета «Добра пчеларска пракса» у Прокупљу, Нишу, Алексинцу, Осечини, а одржаће се далеко већи број и у 2015. години, док је председник СПОС-а прихватио да за пчеларе СПОС-а након трибине, у местима која то желе, одржи и једно бесплатно предавање.

КОНТАКТИРАЊЕ СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ СПОС-а: Због повећаног обима посла због ширења активности СПОС-а, спровођења пројекта "Река меда", ИО СПОС-а донео је нову одлуку о времену јављања на телефон од стране стручне службе, од 9 до 13 сати сваког радног дана. У данима паковања часописа (3-4 дана месечно), на фиксни телефон се нико неће јављати, јер тада сви радници раде на паковању ради што брже испоруке часописа, и о тим данима ће се истицати информација на сајту СПОС-а. Очекујемо да ћете имати разумевања, јер стручна служба заиста не може нормално да функционише ако непрестано неко разговара телефоном, а посао је све обимнији и одговорнији. Јер, стручна служба ради за вас, и морамо јој сви заједно омогућити ефикаснији и продуктивнији рад, постављањем што конкретнијих питања, и са што мање разговора ван теме. Тако ће њихов рад дати још веће резултате. Имајте у виду да је СПОС 2013. године бројао 8801 члана, а у 2014. години 9308, док стручна служба СПОС-а има само три запослене особе, које због све значајнијег обима посла, имају све веће и веће обавезе.

ОСНОВАН ПРВИ ПЧЕЛАРСКИ КЛАСТЕР У СРБИЈИ: 31. јануара 2014. године у Новом Саду основан је први пчеларски кластер у Србији, а један од оснивача био је и СПОС. У име Извршног одбора СПОС-а, оснивачкој скупштини присуствовао је заменик председника СПОС-а Милутин Петровић. Кластер је основан као тековина прекограничног пројекта "Панонска пчела" који се финансира средствима ЕУ. ИО СПОС-а је донео одлуку да се учлани у кластер како би подржао пројекат, јер сматра да свака финансијска инјекција у српско пчеларство може да донесе само добробит. СПОС је одбио на оснивачкој Скупштини јавно понуђено место у Управном одбору кластера, јер ми нисмо желели да се мешамо у тај пројекат, већ смо само хтели да га формално подржимо и допринесемо развоју пчеларства Војводине, иако није природно да се већа организација учлањује у мању.

Крајем 2014. године, руководица кластера показао је своје право лице, и без одлуке било ког органа кластера, самостално је (по свом личном признању), у јавност изнео предлог да се субвенције по кошници укину и усмере у неке друге сврхе, које пчеларима не одговарају. О свему томе је више него детаљно писано у часопису Пчелар, не бисмо овде на то губили време и простор, али ИО СПОС-а донео је одлуку о иступању из кластера и позвао и друга удружења да то исто учине, јер је овакав предлог погубан по пчеларство. Касније је СПОС учинио све да тај предлог, који је чак стигао и до Министарства, апсолутно ослободи било каквог лажног аргумента који га је пратио, и надлежне у Министарству увери да се ради о класичном лобистичком предлогу, без утемељења у ставу било којих званичних представника српских пчелара. Даље бављење овим проблемом нема подлогу у реалности, остаје жаљење за изгубљеним временом и енергијом на разбијању и најмање могућности да се тако нешто заиста и догоди, како је руководица кластера предлагао.

ОПЕТ ПРОБЛЕМИ СА ПАШАРИНОМ: Као што је познато, један од захтева СПОС-а у "Захтеву за спас пчеларства" 2013. године био је и укидање дугогодишње наплате разних накнада које се траже од пчелара за коришћење пчелиње паше на државном земљишту, пре свега у националним парковима, где је практично заобилажен Закон о сточарству, којим је забрањена наплата пчелиње паше, али је вештом "гимнастиком речи" накнада добијала друго име у ценовницима националних паркова. Међутим, у 2014. години, заштићена подручја, једно за другим, штампала су у службеним гласницима Војводине и Србије, Одлуку о накнадама за коришћење заштићеног подручја специјалних резервата природе у висини од 150 динара по кошници.

СПОС је, подсећамо, добио званичан одговор Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања, у коме се, поред осталог, каже: “Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања је, у оквиру својих надлежности, сагледавши, на основу садржаја и захтева из вашег дописа, тренутну ситуацију у којој се налази пчеларство у Србији, постигло договор са управљачима националних паркова и заштићених подручја да се пчеларима омогући слободно коришћење медоносног биља за пчелињу пашу, без накнаде. Потребно је само да се за одређену локацију, унапред, најавите управљачу заштићеног подручја.” Допис је потписао, испред Сектора за природне ресурсе Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања, државни секретар др Срђан Белиј.

Међутим, након пристизања вести у медијима о увођењу накнаде за постављање кошница у специјалном резервату природе “Горње подунавље” почетком 2014. године, СПОС је написао допис Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања, у коме питамо о чему се ради и како је до овог пропуста дошло. Међутим, када смо детаљно проучили законодавство, како бисмо се припремили за аргументовану дискусију са Министарством, дошли смо до фрапантних података! Наиме, исти ценовник за постављање кошница у висини од 150 динара по кошници на годишњем нивоу, у блиском периоду увело је чак 7 специјалних резервата природе: Багремара, Делиблатска пешчара, Горње подунавље, Ковиљско-Петроварадински рит, Обедска бара, Царска бара и Лудашко језеро! Поред тога, код првих пет Одлука, које су објављене у Службеном гласнику АП Војводина 48/2013, јасно пише да је одлуку о томе донео Управни одбор “Војводинашуме”, а да се у Службеном гласнику може објавити НАКОН ПРИБАВЉАЊА САГЛАСНОСТИ од Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања! То би требало да значи да је таква сагласност и добијена, чим су се Одлуке нашле у Службеном гласнику. Исто важи и за последња два специјална резервата природе са списка, само што су Одлуке о та два резервата објављене у Службеном гласнику Републике Србије. Ове фрапантне податке, прослеђивали смо више пута Министарству природних ресурса, рударства и просторног планирања и другим надлежнима, и тражили разјашњење о чему се ради, са надом да се ради о грубом пропусту Министарства. Међутим, и поред свих наших настојања, одговор до данас нисмо добили, држава се бранила ћутањем.

БЕСПЛАТНА КЊИГА „ПРОПИСИ У ПЧЕЛАРСТВУ СА КОМЕНТАРИМА“ ЗА НОВОУЧЛАЊЕНЕ ПЧЕЛАРЕ СПОС-а: Као што смо и обећали, првоучлањени пчелари који плаћају чланарину СПОС-у у 2014. години (а који нису плаћали чланарину у 2013. години), добили су 2014. године бесплатну књигу „Прописи у пчеларству са коментарима“ (њих преко 830, а поштарину је платио СПОС), коју су 2013. године добили сви тадашњи пчелари који плаћају чланарину СПОС-у, уз мајски часопис Пчелар.

НОВИ ЦИКЛУС БЕСПЛАТНИХ ПРЕДАВАЊА ЗА ПЧЕЛАРЕ: СПОС и Катедра за биологију Факултета ветеринарске медицине Универзитета у Београду у оквиру научно-истраживачког пројекта ев. бр. III 46002, којим руководи проф. др Зоран Станимировић, а финансира Министарство за просвету, науку и технолошки развој, под покровитељством компанија Бауер д. о. о. и Евротом организовали су бесплатна предавања за пчеларе, током читаве 2014. године, у следећим градовима: Београд, Врање, Суботица, Кикинда, Бачка Топола, Зрењанин, Прокупље, Пирот, Нови Пазар, Лесковац, Јагодина, Крагујевац, Смедеревска Паланка, Бујановац. Захваљујемо се професору Станимировићу и његовом тиму на одличној сарадњи.

Такође, СПОС и професионални пчелар Славољуб Б. Ракочевић из Алексинца, постигли су договор о његовој личној подршци највећим пчеларским друштвима у Србији. Славољуб Б. Ракочевић одржао је 5 бесплатних предавања у 5 највећих друштава пчелара чланова СПОС-а у 2014. години, а то су: Друштво пчелара Београд, Удружење пчелара Пожаревац, Друштво пчелара „Јован Живановић“ Нови Сад, Друштво пчелара Крагујевац, и Удружење пчелара „Будућност“ Лазаревац. Такође, у међувремену је прихватио да одржи и предавања у неким другим местима, за сада је реализован Бечеј. СПОС се најсрдачније захваљује на овој подршци Славољуба Б. Ракочевића највећим друштвима пчелара у Србији, и његовој жељи да им помогне у раду.

МЕЂУНАРОДНИ СТРУЧНИ СИМПОЗИЈУМ У КЛАДОВУ: Фондација „Професор Велимир Палић” - Крагујевац, БиодВиг - Крагујевац, Општина Кладово, Друштво пчелара Кладово, у сарадњи са Савезом пчеларских

организација Србије организовали су Међународни стручни симпозијум “Спречавање појаве остатака ветеринарских лекова у меду”, у Дому културе у Кладову, 13. септембра 2014. године. Предавач је био dr Wim Reybroeck (Ph.D. ветеринарства) из Института за истраживања у пољопривреди и рибарству (ИЛВО), Одељење за технологију и храну, Мерелбеке, Белгија. Захваљујемо Фондацији на финансирању овог скупа за наше пчеларе.

ШЕСТИ ДРЖАВНИ ПЧЕЛАРСКИ САЈАМ: 8. и 9. марта 2014. године, у хали 2 Београдског сајма, одржан је Шести Државни пчеларски сајам, убедљиво највећи до сада, са 97 излагача. Сајам је ове године одржан на већем простору, у већој хали, али се опет тражило место више, посебно првог дана, јер је посета надмашила и најоптимистичнија очекивања. Као што знате, од ове године уведена је наплата улазница (за један улаз) за пчеларе који не плаћају чланарину СПОС-у (из Србије и иностранства) по симболичној цени од 250 динара (150 динара за СПОС, а 100 динара за Београдски сајам). Продато је чак 3888 улазница, и тиме је покривено скоро три четвртине закупа хале 2, за који иначе СПОС издваја 800.000 динара сопствених средстава већ годинама уназад.

У сваком случају, овај сајам је својом широком понудом, дефинитивно ове године доказао да је највећи пчеларски сајам у овом делу Европе, да излагачи нуде изузетно квалитетну опрему по најнижим ценама у региону, а о квалитету опреме најбољу је оцену дала наша гошћа из Аустрије, мајстор пчеларства Јасмин Цвинц, која је рекла да је наша опрема веома практичне намене и квалитетна, док је њихова такође квалитетна, али превише компликована. Иначе, Јасмин је одржала одлична предавања и презентовала начин пчеларења у Аустрији, сузбијање варое, и њихово пчеларско законодавство.

Што се тиче дела за излагање меда и пчелињих производа, ове године је био физички одвојен од остатка хале, како се улаз у тај део не би наплаћивао грађанима. Излагачи меда (њих 39) су изразили умерено незадовољство продајом, иако у маркетинг тог дела сајма никад није уложено више новца него те године, те су се неки од њих жалили да су продали 30% мање него претходне године, ретки и 50%, док су неки рекли да су продали чак 50% више него прошле године. Као и увек, утисци су различити, али се сви излагачи слажу да је издвојеност простора утицала на мању продају, јер како кажу, доста пчелињих производа купују и сами пчелари (!?), посебно полен, разне мешавине, пића... а сада им овај део хале није био интересантан да га посете. СПОС ће 2015. године на другачији начин организовати улаз у халу – кроз салу за излагање пчелињих производа, тако да ће и овај део сајма бити доступнији пчеларима посетиоцима, чиме ћемо изаћи у сусрет излагачима пчелињих производа.

Сајам је отворио министар пољопривреде проф. др Драган Гламочић, који је упутио речи охрабрења пчеларима, и похвалио нас за све што смо самостално урадили за развој пчеларства Србије, што је на крају резултовало повећањем просечног пчелињака у СПОС-у са 29 на 49 кошница (од 2007. до 2013. године), и повећањем извоза меда за неколико пута! Држава је препознала наше активности, од 2013. године увела субвенције по кошници, на основу нашег дугогодишњег захтева, а од 2014. године било је и повољних динарских кредита, као и бесповратних средстава за набавку пчеларске опреме. Најавио је и излагање у сусрет захтевима СПОС-а да се квалитет меда у промету чешће контролише, јер уочавамо све више медова неадекватног квалитета на тржишту, те је он издао налог да се уради ванредна контрола квалитета меда у промету, у свим окрузима у читавој Србији. На сајму је СПОС обавио и презентацију пројекта „Река меда“, који финансирају ЕУ, Аустријска развојна агенција и СПОС, на високом нивоу. Презентацију је обавила професионална агенција, а на презентацији су говорили министар пољопривреде и председник СПОС-а. Видео презентација се одвијала оба дана сајма, без прекида, и емитовањем унапред снимљеног материјала о начину реализације и циљевима пројекта, који ће пресудно утицати на убрзани развој пчеларства у Србији. Свим излагачима поклоњена је радна кецеља са обележјима пројекта „Река меда“.

СПОС је ове године уложио велика средства у маркетинг сајма, о чему је детаљно писано у часопису Пчелар.

РАД НАЦИОНАЛНОГ КОНВЕНТА О ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ: 27. августа, у Народној скупштини Републике Србије, одржан је први састанак Радне групе 6 Националног конвента о Европској унији (НКЕУ) за преговарачко поглавље 8 „Политика конкуренције“. Радна група којом НАЛЕД кординира је стално тело НКЕУ у оквиру којег се води

тематски структурирана дебата између представника државне администрације, парламентарца, политичких партија, невладиних организација, стручњака, привреде и професионалних организација о приступању Србије ЕУ. На првом састанку Радне групе представљен је процес рада НКЕУ и наше тренутне позиције када је политика конкуренције у питању, са акцентом на процес преговора и усклађивање законодавства које нам предстоји. Састанку су присуствовали представници ресорног Министарства, Европског покрета у Србији, Правног факултета у Београду, Канцеларије за Европске интеграције, стручне заједнице и представници ОЦД у Србији којима је ова тема блиска. У дискусији је учествовао и председник СПОС-а, који је запитао како да српски пчелари раде на унапређењу конкурентности својих производа, када држава не жели да им у потпуности и системски помогне у решавању основне конкурентске борбе са нејолалном конкуренцијом које и даље итекако има. Председник СПОС-а позвао је инспекције да буду бар онако ефикасне у сузбијању појаве фалсификовања меда у Србији, као што су биле ефикасне у забрани компанији БАМБИ да на једном свом производу испише да у њему нема ГМО састојака!

СПОС УЧЕСТВУЈЕ У РАДУ ПРЕГОВАРАЧКЕ ГРУПЕ 12 У ПРЕГОВОРИМА СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ: Министарство пољопривреде прихватило је представнике СПОС-а који ће учествовати у Преговарачкој групи 12, у оквиру преговора са Европском Унијом. Одржавањем прве Међувладине конференције држава чланица Европске уније (ЕУ) и Републике Србије (РС), 21. јануара 2014. године у Бриселу, званично су отворени преговори о приступању ЕУ иако су, и пре ове конференције, одржани и први аналитички прегледи законодавства за Поглавља 23 (правосуђе и основна људска права) и 24 (правда, слобода и безбедност), са којима ће РС и отворити и затворити процес преговора. После званичног отварања преговора почела је фаза аналитичког прегледа законодавства (скрининг), чији је циљ да се уоче разлике између прописа државе кандидата и правних тековина ЕУ. Процес скрининга се обавља за свако преговарачко поглавље посебно, којих укупно има 35, међу којима је и Поглавље 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна питања. У првој фази процеса скрининга Европска комисија представља правне тековине ЕУ подељене у преговарачка поглавља (експланаторни скрининг), а у другој фази (билатерални скрининг) држава кандидат представља своје законодавство, даје своје оцене усклађености прописа са правним тековинама ЕУ и оцену спремности за преузимање обавеза из чланства, као и планове за постизање потпуне усаглашености. Експланаторни скрининг за Србију за Поглавље 12 одржан је 3. – 7. фебруара 2014. године, док је билатерални скрининг одржан децембра 2014. године. После обављеног скрининга за свако преговарачко поглавље Европска комисија израђује извештај о скринингу. Европски Савет (Савет) ће РС извести о исходу скрининга и одредити и мерила за отварање преговора које треба да испуни као предуслов за отварање преговора у тим поглављима. РС ће моћи да отвори преговоре у поглављима тек након одлуке Савета да је та мерила и испунила. Када је у Савету остварена сагласност да је држава кандидат у одређеном поглављу остварила задовољавајући ниво усаглашености са правним тековинама ЕУ, Савет позива државу кандидата да предложи преговарачку позицију за дато поглавље. Преговори о приступању су завршени када је постигнута сагласност ЕУ и државе кандидата у свих 35 поглавља и када то потврди Савет. Резултати преговора се затим уграђују у Уговор о приступању, кога потписују све државе чланице ЕУ и земља кандидат. Након тога следи ратификација Уговора о приступању од стране свих земаља чланица ЕУ и земље кандидата, након чега земља кандидат постаје пуноправни члан ЕУ.

За процес преговора РС је успоставила преговарачку структуру коју чине: Координационо тело за процес приступања РС Европској унији, Савет Координационог тела, Преговарачки тим за вођење преговора о приступању РС Европској унији и Преговарачке групе за преговоре о приступању РС Европској унији.

Преговарачка група 12 – Безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна питања је, како због обимности, тако и ефикаснијег рада, подељена у девет подгрупа. Представници СПОС-а активно учествују у раду у оквиру подгрупа Преговарачке групе 12, и то за следеће подгрупе: Подгрупа 1: Правила безбедности хране и ветеринарски медицински производи/резидуе; Подгрупа 4: Здравље животиња; Подгрупа 5: Добробит животиња и зоотехнике; Подгрупа 6: Здравље биља – Средства за заштиту биља. Представници СПОС-а, одлуком ИО СПОС-а, уз потпуно

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ У 2014. ГОДИНИ

волонтерски рад су др Небојша Недић са Пољопривредног факултета у Земуну, иначе дугогодишњи члан и сарадник СПОС-а, и др мед. Родољуб Живадиновић, председник СПОС-а.

ПРОЈЕКАТ «РЕКА МЕДА»: Највећи број активности у оквиру пројекта «Река меда» спроведен је у 2014. години, а о свему сте детаљно обавештени преко часописа Пчелар, те ћемо овде навести само главне активности. Од стране италијанске сертификационе куће «Биоагрицерт» урађен је преднацрт правила Добре пчеларске праксе, затим је послат Управи за ветерину на усаглашавање, и након усвајања њихових примедби, ИО СПОС-а је утврдио нацрт који је послат на јавну расправу. Након јавне расправе која је трајала месец дана, ИО СПОС-а прихватио је велику већину сугестија и примедби, јер су оцењене као оправдане, и на крају усвојио коначну верзију, која је и одштампана у Водичу о стандарду квалитета «Добра пчеларска пракса», заједно са Општим правилима и другим пратећим документима, неопходним за приступ пчелара стандарду квалитета. Већ од средине 2014. године, сви пчелари СПОС-а из целе Србије могу да приступе стандарду квалитета «Добра пчеларска пракса», а крајњи рок за пријаву је до 15. априла 2015. године, до када треба наручити и потребан број тегли. Књига са правилима стандарда квалитета „Добра пчеларска пракса“ одштампана је бесплатно за све пчеларе СПОС-а, и послата на адресе председника друштава и удружења, код којих се преузимала. Обављене су и пројектом планиране обуке.

Највећи проблем имали смо са израдом тегли, јер је први тендер добила Српска фабрика стакла из Параћина. Уговор је потписан, али га Српска фабрика стакла једноставно није спровела у уговором задатим роковима, те је сходно правилима донатора, уговор морао бити раскинут, и расписан нови тендер. То је пролонгирало израду тегле, те је израда након другог тендера, поверена фабрици стакла из Хрватске (Ветропак, Хум на Сутли), која ће теглу изградити до краја фебруара, а пробни примерци достављени су СПОС-у већ у јануару 2015. године. До сада је СПОС имао пет редовних надзорних контрола током спровођења пројекта, и добијали смо позитивне оцене, што је јако важно за даљи рад.

ПОПЛАВЕ: Извршни одбор СПОС-а је поводом поплава предузео оне мере које је реално могао, и отворио је наменски рачун за пријем помоћи угроженим пчеларима. Објављено је упутство за пријаву угрожених пчелара, и прикупљена средства су равномерно расподељена и исплаћена, узимајући у обзир број поплавлених кошница сходно општинским записницима. По том питању је контактирано и са Министарством пољопривреде. Списак тих угрожених пчелара је достављен Министарству, и обећана је помоћ, тј. пчеларство је ушло у програм обнове, два пута смо контактирали са канцеларијом за помоћ, али до данас није ништа предузето од стране државе како би се тим пчеларима помогло. И даље имамо уверавања да ће помоћи бити. Такође, 4. јуна је у Привредној комори Србије одржана Конференција „Пољопривреда Србије након поплава 2014“, где је презентацију штета у пчеларству изложио председник СПОС-а, и затражио помоћ државе, што су пренели и бројни медији.

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧЛАНОВА СПОС-а: Као што знате, у 2013. години имали смо 8801 пчелара у СПОС-у, а током 2014. године, тај број смо достигли већ 3. априла, а годину смо завршили са 9308 пчелара, или 5,8% више. Пошто смо претходне године имали повећање од 8%, кумулативно повећање броја пчелара СПОС-а у последње две године је 14,3%, што је изванредан резултат. Хвала свим пчеларима на поверењу. Ово повећање броја пчелара у СПОС-у има заиста здраво утемељење, јер пчелари све више увиђају генералну предност припадности СПОС-у, јер реално није било никаквих посебних директних погодности које би их само тренутно привукле, каквих ће рецимо бити у 2015. години. Све погодности које СПОС остварује за своје чланове су круцијалне, системске, трајне, и чине темељ који се стално дограђује новим етажима. Захваљујемо вам се на поверењу, које СПОС свакако неће изневерити!

За ИО СПОС-а, председник СПОС-а,
Др мед. Родољуб Живадиновић